

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 256/2021
12.05.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Данијеле Николић, Гордане Џакула и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Борис Рибаровски адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Синиша Рајић адвокат из ..., ради утврђења брачне тековине, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4816/19 од 04.03.2020. године, у седници већа одржаној дана 12.05.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4816/19 од 04.03.2020. године, става првог изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4816/19 од 04.03.2020. године, става првог изреке.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4816/19 од 04.03.2020. године у другом ставу изреке и у том делу предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину П 107/18 од 09.08.2019. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да на име улагања у непокретности из листа непокретности .. КО ... исплати тужилји износ од 518.250,00 динара на име доградње породичне стамбене зграде број 1, износ од 37.500,00 динара на име изградње тротоара – колског прилаза и платоа уз објекат број 1, износ од 45.375,00 динара на име постављања оgrade и износ од 483.093,00 динара на име удела у изграђеном помоћном објекту – помоћна зграда број 2, са законском затезном каматом на ове износе почев од 09.08.2019. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужилја тражила да се тужени обавезе да јој на износе досуђене ставом првим изреке, за улагања у доградњу породичне стамбене зграде број 1 и изградњу тротоара – колског прилаза и платоа уз објекат број 1 исплати законску затезну камату за период од 26.11.2018. године до 09.08.2019. године, као и да јој на износе досуђене ставом првим изреке на име постављања оgrade и удела у изграђеном помоћном објекту исплати законску затезну камату за период од 11.04.2016. године до 09.08.2019. године.

Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужила тражила да се утврди да по основу заједничке тековине у брачној заједници има право својине са $\frac{1}{2}$ дела стамбено-пословне зграде број 1 површине 54 м² у улици ... у ... на парцели .. и $\frac{1}{2}$ дела права трајног коришћења парцеле по листу непокретности .. КО ..., а тужени обавезе да трпи да се тужила на основу ове пресуде упише у катастарском оперативном делу непокретности у Параћину са наведеним иделаним деловима. Ставом четвртим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 4816/19 од 04.03.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Параћину П 107/18 од 09.08.2019. године у ставу првом и другом изреке. Ставом другим изреке, иста пресуда преиначена је у ставу трећем и четвртим изреке тако што је усвојен тужбени захтев и утврђено да тужила по основу заједничке тековине у брачној заједници има право својине са $\frac{1}{2}$ дела стамбено-пословне зграде број 1 површине 54 м² у улици ... у ... на парцели .. и $\frac{1}{2}$ права трајног коришћења парцеле по листу непокретности .. КО ..., а тужени обавезан да трпи да се тужила на основу ове пресуде упише у катастарском оперативном делу непокретности у Параћину са наведеним иделаним делом, и обавезан да тужили накнади трошкове парничног поступка у износу од 685.478,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је, на основу члана 403. и члана 404. ЗПП, благовремено изјавио ревизију због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Одредбом члана 403. ЗПП, поред рока у којем странке могу изјавити ревизију против правноснажне пресуде донете у другом степену (став 1.), предвиђени су случајеви у којима је ревизија увек дозвољена (став 2.) и одређен имовински цензус – вредност предмета спора побијаног дела испод којег ревизија није дозвољена (став 3.).

Према одредби члана 404. истог Закона, ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако Врховни касациони суд оцени да је потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначити судску праксу или дати ново тумачење права (посебна ревизија).

Вредност предмета спора побијаног дела другостепене пресуде којим је одбијена жалба туженог износи 1.084.218,00 динара. Та вредност је очигледно нижа од динарске противвредности 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе (18.01.2016. године), меродавне за дозвољеност ревизије у смислу члана 403. став 3. ЗПП.

По оцени Врховног касационог суда, у овом спору нема правних питања која су од општег интереса или су у интересу остваривања равноправности грађана. Уз ревизију нису приложене правноснажне пресуде донете у истим или битно истоветним чињеничноправним споровима које би оправдавале потребу за одлучивањем о посебној ревизији туженог ради уједначавања судске праксе. Нема места одлучивању ни ради новог тумачења материјалног права, одредбе члана 170. Породичног закона, нарочито

у овом случају када посебна имовина туженог – кућа у улици ... број .. у ... више не постоји.

Из наведених разлога, на основу члана 404. ЗПП одлучено је као у ставу првом, а на основу чланова 410. став 2. тачка 5. и 413. истог Закона као у ставу другом изреке.

Одлучујући о ревизији туженог у преосталом делу – у погледу одлуке другостепеног суда којом је усвојена жалба тужиле и преиначена првостепена пресуда, на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог основана.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су током јуна 1987. године засновале ванбрачну заједницу, а брак су закључиле ...1988. године. Заједница живота странака остваривана је у кући у ..., улица ... број .. коју је тужени наследио након смрти оца, умрлог ...1986. године. Брачна заједница странака прекинута је током 2001. године, када се тужилца са заједничким сином због поремећених односа преселила на спрат куће у улици ... у ..., саграђене на парцели .. КО ... у периоду од 1996. до 2001. године. Тужени је деобом заједничке имовине стечене у претходном браку стекао део куће у ... који је продао уговором о купопродаји од 05.08.1991. године, овереним код Основног суда у Бару 21.04.1992. године под Ов. 3241/92. У купопродајном уговору цена је одређена износом од 390.000,00 тадашњих динара и констатовано да је исплаћена на дан његовог закључења. Током брачне заједнице странака купљена је парцела .. површине 5,02 ара у ... улици у ..., која је отуђена уговором о купопродаји од 19.12.1998. године по цени од 20.000 швајцарских франака. Уговор је као продавац закључио заједнички, тада малолетни син странака. Стамбено-пословна зграда у улици ... на парцели .. КО ... уписана је у катастру непокретности као својина туженог и састоји се од пословног дела у приземљу и стамбеног дела на спрату. Укупна вредност ове зграде и земљишта износи 3.152.576,00 динара. Тужилца у ванбрачну и брачну заједницу није унела посебну имовину. Била је у радном односу у предузећу „ВВ“ АД из ... од 1987. до 2002. године, с тим што је у периоду од 27.02.1990. године до 29.03.1991. године и од 13.09. до 11.12.1993. године користила неплаћена одсуства. У претходном браку тужилца је родила двоје деце за које није плаћала издржавање, тим што је једно дете пет година живело у домаћинству странака. Тужени је у време заснивања ванбрачне заједнице био запослен и радио је као возач, а касније је обављао превозничку делатност камионом који је купио. Висина прихода туженог није утврђена. Тужени је имао обавезу издржавања троје деце рођене у његовом претходном браку.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да земљиште и зграда у улици ... у ... није заједничка имовина странака, већ да су стечени искључиво из посебне имовине туженог, те да не постоји допринос тужиле у њиховом стицању. Овакав закључак тај суд је засновао и на оцени исказа странака – тужиле, која је по питању стицања предметне имовине била непрецизна јер се није могла изјаснити о цени земљишта и давала је различите исказе о начину на који су утрошена средства остварена продајом дела куће туженог у ..., за разлику од туженог који се о тим околностима прецизно изјашњавао и на основу његовог исказа је утврђено да је непокретност у ... продата за 80.000 ДЕМ и да је из тих средстава и средстава остварених продајом плаца у ... улици у ... грађена спорна кућа.

Другостепени суд је, одлучујући о тужиљиној жалби, оценио погрешним чињенични закључак нижестепеног суда да је тужени своју посебну имовину у ... продао по цени од 80.000 ДЕМ, јер је на основу купопродајног уговора утврђена цена од 390.000,00 тадашњих динара, што одговара противвредности од 17.931,03 ДЕМ на дан закључења уговора, односно 1.258,06 ДЕМ на дан када су потписи уговарача оверени код суда. Такође, по становишту тог суда, погрешан је и закључак нижестепеног суда да су новчана средства остварена продајом плаца у ... улици у ... посебна имовина туженог, с обзиром да је власник тог плаца био заједнички, тада малолетни син странака (умро ...2012. године), којег су они наследили.

Из тих разлога другостепени суд сматра да су чињенице у погледу стицања земљишта и градње куће у улици ... у ... погрешно утврђене, услед чега је погрешно примењено материјално право, јер тужени није доказао да та имовина представља његову посебну имовину и није оборио законску претпоставку о подједнаком уделу странака у стицању предметне непокретности.

Основани су наводи ревозије да је другостепени суд изменио утврђено чињенично стање без одржавања расправе и тако повредио начело непосредности, а првостепену пресуду у делу који је побијан тужиљиним жалбом преиначио искључиво због погрешне примене материјалног права.

Одлуку о преиначењу првостепене пресуде због погрешне примене материјалног права другостепени суд може донети ако прихвати чињенично стање које је утврдио нижестепени суд или ако сам утврди чињенично стање према резултату доказивања које је пред њим изведено. У конкретном случају, првостепени суд је утврдио да је посебна имовина туженог у ... продата по цени од 80.000 ДЕМ и да је од тих средстава купљен плац и грађена кућа у улици ... у ... . Ову чињеницу тај суд је утврдио на основу исказа туженог саслушаног у својству странке, имајући притом у виду и чињеницу да је у купопродајном уговору цена одређена износом од 390.000,00 тадашњих динара. Другостепени суд овакав чињенични закључак нижестепеног суда сматра погрешним, искључиво због висине продајне цене означене у уговору, евидентно не прихватајући исказ туженог о висини продајне цене који је другачије оценио, иако није изведен пред тим судом.

Из тог разлога, на основу члана 415. став 1. ЗПП одлучено је као у трећем ставу изреке – укинута другостепена пресуда у преиначујућем делу и предмет у том делу враћен другостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу другостепени суд ће, уколико сматра да је чињенично стање погрешно утврђено због погрешне оцене изведених доказа, заказати расправу (члан 383. став 4. ЗПП) на којој ће поновити изведене доказа и извршити њихову оцену, а затим одлучити о жалби тужиље која је изјављена и због погрешне примене материјалног права.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од коначног исхода спора.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**